

не може бити нижи од 50% од укупне вредности зараде. Ако је зарада уговорена делом у новцу а делом у натури, за време одсуствовања са рада уз накнаду зараде послодавац је дужан да запосленом накнаду зараде исплаћује у новцу. Уговор о радном односу са кућним помоћним особљем не може да се закључи са супружником, усвојоцем или усвојеником, крвним сродником у правој линији без обзира на степен сродства и побочној линији до другог степена сродства и са тазбинским сродником до другог степена сродства.

Приправници. Приправнички радни однос јесте радни однос у току чијег трајања се запослени (приправник) припрема за самосталан рад у струци. Приправнички радни однос заснива послодавац са лицем које први пут заснива радни однос, за занимање за које је то лице стекло одређену врсту и степен стручне спреме, ако је приправнички стаж законом или правилником о организацији и систематизацији послова утврђен као услов за рад на одређеним пословима. Статус приправника може стећи и лице које је већ било приправник, па му је, пре истека приправничког стажа, радни однос престао. Ради довршавања прекинутог приправничког стажа то лице може поново постати приправник иако му то није први радни однос у струци за коју се школовало. Ова могућност је условљена тиме да и обновљени приправнички стаж буде у истом степену стручне спреме као и започети.

Приправнички стаж је време оспособљавања приправника за самосталан рад у струци и траје најдуже годину дана, ако законом није друкчије одређено. За време приправничког стажа, приправник има право на зараду и сва друга права из радног односа, у складу са законом, општим актом и уговором о раду. Приправник има право на зараду најмање у висини 80% основне зараде за послове за које је закључио уговор о раду, као и на накнаду трошкова и друга примања, у складу са општим актом и уговором о раду, на основу члана 109. Закона о раду.

7. Радно време.

Радно време је временски период у коме је запослени дужан, односно расположив да обавља послове према налозима послодаваца, на месту где се послови обављају, у складу са законом. Запослени се могу споразумети са послодавцем да један период радног времена у оквиру уговореног радног времена запослени послове обавља од куће. Радним временом не сматра се време у којем је запослени приправан да се одазове на позив послодавца да обавља послове ако се укаже таква потреба, при чему се запослени не налази на месту где се његови послови обављају, у складу са законом. Време приправности и висина накнаде за исту уређују се законом, општим актом или уговором о раду. Време које запослени у току приправности проведе у обављању послова по позиву послодавца сматра се радним временом.

Радно време може бити пуно, непуно и скраћено. Одредбе Закона о раду које се односе на радно време примењују се и на запослене у државним органима.

Пуно радно време износи 40 часова недељно, ако Законом о раду није друкчије одређено (нпр. пуно радно време за запослене млађе од 18 година живота не може да се утврди у трајању дужем од 35 часова недељно). Општим актом може се утврдити радно време у трајању краћем од 40 часова недељно, али не краће од 36 часова недељно. Запослени који ради са таквим радним временом остварује сва права из радног односа као да ради са пуним радним временом.

Непуно радно време јесте радно време краће од пуног радног времена. То значи да за пунолетна лица траје краће од 40, односно 36 часова недељно, а за малолетна лица краће од 35 часова недељно.

Скраћено радно време. Запосленом који ради на нарочито тешким, напорним и за здравље штетним пословима, утврђеним законом или општим актом, на којима и поред примене одговарајућих мера безбедности и заштите живота и здравља на раду, средстава и опреме за личну заштиту на раду постоји повећано штетно дејство на здравље запосленог, скраћује се радно време сразмерно штетном дејству услова рада на здравље и радну способност запосленог, а највише 10 часова недељно (послови са повећаним ризиком). Радно време се, дакле, скраћује на пословима са повећаним ризиком. Скраћено радно време утврђује се на основу стручне анализе, у складу са